

Вор Аренин

Стахановскöј движеніе сіјö работчöјаслөн да работницајаслөн сещöм движеніе, кодi пырас мијан социалистическöј строительство исторіјаö кызі сьлөн öти меґса славнöј странаіца. (СТАЛИН)

Леґоны Кулöмдинса ВКП(б) РК да РІК

№-86 87

Декабр 1-öд лун 1935 во

№-86 — 87

Стахановецјас меґвоґа всесојузнöј совещаніе вылын Сталин јортлөн реч

1. Стахановскöј движеніелөн төдчанлуныс

Јортјас! Стахановецјас јылыө тани, тајö совещаніе вылас, сещ'м уна да сещ'м бура вiеталисны, мыј меным еща мыј колö вiетавны. А корисны менö трибуна вылас-да, лöд миң вiетавны некемын кыв.

Стахановскöј движеніесö өз поз вiетавны кызі обыч нiј движеніе работчöјаслыө да работницајаслыө. Стахановскöј движеніе сіјö работчöјаслөн да работницајаслөн сещ'м движеніе, кодi пырас мијан социалистическöј строительство исторіјаö кызі сьлөн öти меґса славнöј странаіца

Мыјын стахановскöј движеніелөн төдчанлуныс?

Меґвоґдöр сыын, мыј сіјö петкöдлö социалистическöј орјыөдмлыө выль кыптом, социалистическöј орјыөдмлыө выль вылысжык (высший) етап. Мыјла выль, мыјла вылысжык? Сіјөн, мыј сіјö, стахановскöј движеніе, кызі социалистическöј орјыөдмлөн петкöдчөм, выгонија торјалö социалистическöј орјыөдм важ етапыс. Војдöр, во кујим сайын, социалистическöј орјыөдм меґвоґа етап дырји, социалистическöј орјыөдм өз быт өвө јитчöма выль техникакöд. Дај сөкi мијан, шуныкö, i выль техника пöшти өз i өвө. Социалистическöј орјыөдмлөн öнiја етапыс-жö — стахановскöј движеніе, мөдгәрö, — быт јитчöма выль техникакöд. Стахановскöј движеніе өдлi өскö позтöмөн выль, вылын техникатöг. Тијан воґын јöз, Стаханов, Бусыгин, Сметанин, Кривонос, Прохин, Еиноградовајас да ука мукöд јортјас кодчөм, выль јöз, работчöјас да работницајас, кодјас веланыс сьелдса техникадi доґнас овладејтисны, овладөјтисны сіјöс да јөткисны воґö. Тащöм јозыс мијан өз өвөны мiö пöшти өз өвөны во кујим сайын. Тајö — выль јöз, асысплөдсјас.

Воґö, Стахановскöј движеніе сіјö работчöјаслөн да работницајаслөн сещ'м движеніе, кодi пунктö аслас пельдн öнiја техническöј нормајасöс венöм, öнiја прожектнöј мощностјасöс венöм, öнiја производственнöј планјасöс да балансјасöс венöм. Венöм — сіјөн, мыј најö тајö нормајасыс, лөины-нын важöө мијан лунјасы, мијан выль јöзлы. Тајö движеніеыс жүгöдö техника выль важ виґдöмјас, жүгöдö важ техническöј нормајас, важ прожектнöј мощностјас, важ производственнöј планјас да щöктö лөөдны выль, вылын-жык техническöј нормајас, прожектнöј мощностјас, производственнöј планјас. Сьлөн меґыс нуөдны мијан промышленностын револютсја. Щук тајөн сіјö, стахановскöј движеніе, аслас подувнас ем пыдiа револютсионнöј.

Тани вiеталисны-нын, мыј стахановскöј движеніе, кызі выль, вылынжык техническöј нормајаслөн петкöдчөм, ем образөтс сіјö вылын производительности уґчлөн, кодöс вермас сетны сöмын социализм да кодöс оз вермы сетны капитализм. Тајö қик вескыд. Мыјла капитализм жүгöдöс да венiс феодализмöс? Сіјөн, мыј сіјö лөөдiс уґч производительности вылынжык нормајас, сіјö сетiс обществолы гоґанлун бостны прöдуктајасöс јона унжык сыыс, мыј өдлi феодаднöј прöдуктајас дырји Сіјөн, мыј сіјö общество өдчiс озыржыкдн. Мыјла вермас, должен да быт побөдiтас социализм сьмөслө капиталистическöј сiстемасö? Сіјөн, мыј вермас сіјö быт унжык вылынжык образөтiс, уґч выль-жык производительности ошөдлөн капиталистическöј сiстема сөртi. Сіјөн, мыј сіјö вермас сетны обществолы прöдуктајас унжык да вермас өдчны обществолы озырiс уґч сьмөслөн капиталистическöј сiстема сөртi.

Откымынјас мөвпалöны, мыј социализм позö јомöдны гöла олöм подув вылын јöзöс материальнöј бокөм кушöма-кö откөдальштöмөн. Тајö абу вескыд. Тајö социализм јылыө мелнобуржуазнöј мөвлалöм. Збылыесö социализм вермас побөдiтны сöмын вылын производиности уґч подув вылын, вылынжык, капитализм дырөа сөртi, прöдуктајас да потреблајтан быдөама пöлөс прөметјас озырлун (изобилье) подув вылын, обществола став шьенјас зажиточнöј да культурнöј олöм подув вылын. Но сы выль, меґым социализм вермис шөдöдны асыс тајö тсөлсö да өдчны мијанлыс сөветскöј обществолы јона зажиточнöјөн, — странаын колö лоы уґчлөн сещ'м производиности, кодi өдлi өскö вевтыртö воґын муныс капиталистическöј странајасса уґч производиностисö. Татöг кинöм i думажтны прöдуктајас да потреблајтан быдөама өинас предметјас изобилье јылыө. Стахановскöј движеніелөн төдчанлуныс сыын, мыј сіјö ем сещ'м движеніе, кодi жүгöдö важ техническöј нормајасöс, кызі тырмытöмјасöс, вел уна случајасын вевтыртö воґын муныс капиталистическöј сiстемасын.

(Воґö виґдöд 2-öд лiстбокөныс)

Стахановецјас медвоґаa всесојузнöј совещаніе вылын Сталин јортлөн реч (П Р О Д О Л Ж Е Н І Е)

ческöј странајаслыг уж производительностö да востö, тақикөн, практическöј позанлун мијан странаын социализмöс воґö јонмöдöм вылö, позанлун пöртны мијан странабс медеа зажиточнöј странаб.

Но стахановскöј движеніелөн тöдчанлуныс тајөн оз-на помае. Сылөн тöдчанлуныс лоö нöшта сыын, мыј сіјö даөтö условіејас социализмган коммунизмö вужöм вылö.

Социализмлөн принципсы сыын, мыј социалистическöј обществоын быдөн ужалö аслас способностјас ґерті да бостö потреблајтан предметјассö оз аслас потребностјас ґерті, а сіјö уж ґертыс кодöс вöчис сіјö обществоыслы. Тајö лоö, мыј рабочöј класслөн культурно-техническöј уровеньсы век-на абу вылын, умственнöј уж да физическöј уж костын противоположностыс ем-на, ужлөн производительностыс абу-на сөщöм вылын, медем обеспечитны потреблајтан предметјаслыг изобиліјесö, да сы вöсна обществолы быт лоö јуклыны потреблајтан предметјассö оз обществоа шленјас колöмјас ґерті, а сіјö уж ґерті, кодöс вöчисны најö обществолы.

Коммунизм ем развїтїелөн вылыжык шупöд. Коммунизмлөн принципсы сыын, мыј коммунистическöј обществоын быдөн ужалö аслас способностјас ґерті да потреблајтан предметјассö бостö оз сіјö уж ґерті, кодöс сіјö вöчис, а культурно-развїтöј морт сіјö потребностјас ґерті, кодјас сылөн емöе. Тајö лоö, мыј рабочöј класслөн культурно-техническöј уровеньсы лоі тырмымөн вылын сы вылö, медем ордöны умственнöј уж да физическöј уж костса противоположностыс подувјассö, умственнöј уж да физическöј уж костын противоположностыс бырöдöм, а ужлөн производительностыс кыпаліс сөщöм вылын шупöдö, мыј вермö обеспечитны потреблајтан предметјаслыг тыр изобиліје, мыј вöсна обществолөн ем позанлун јуклыны тајö предметјассö аслас шленјаслөн потребностјас ґерті.

Откымынјас мөвпалöны, мыј умственнöј уж да физическöј уж кост противоположност бырöдöмсö лоö шедöдны умственнöј да физическöј ужывса работнїкјасöс культурно-техническöј боксаң кущöма-кö откоғалöмөн, инженерјаслыг да технїкјаслыг, умственнöј ужывса работнїкјаслыг культурно-техническöј уровеньсö шöркоға квалифїцированнöј рабочеј уровеньсö леґöм подув вылын. Тајö қик абу веккыд. Коммунизм јылыг тақі вермасны думајтны сöмын мелкобуржуазнöј болтунјас. Умственнöј уж да физическöј уж костыг противоположност бырöдöмсö збыл вылас лоö шедöдны сöмын рабочöј класслыг культурно-техническöј уровеньсö инженерно-техническöј ужывса работнїкјас уровеньсö кылöдöм подуввылын. Тешкодескö вöлі мөвпавны, мыј кыптöмсö оз поғ пöртны олöмö. Советскöј строј условіејасын, кöні страналөн производительнöј вынјасыс мездöмаде капитализм чепјасыг, кöні ужыс мездöма эксплуатация нартытöмыг, кöні власт бердас сулалö рабочöј класс да кöні рабочöј класс том поколеніјелы ем став позанлуныс бостны тырмымөн техническöј образованіе, тајö тырвыјö нүдöны вермана. Абу некущöм полувјас сомневалыны сыын, мыј сöмын рабочöј класслөн тащöм культурно-техническöј кыпалöмыс вермас ордöны умственнöј уж да физическöј уж костса противоположностыг подувјассö, мыј сöмын сіјö вермас обеспечитны ужлыг сіјö вылын производительностö да потре

блајтан предметјаслыг сіјö изобиліјесö, кодјас быт колöны сы вылö, медем заводітчыны вужны социализмган коммунизмö.

Стахановскöј движеніе та боксаң тöдчана сіјөн, мыј сіјö кутö ас піас медвоґаa заводітчöмјассö, правда, жебнїкјасöс-на јешщö, но пыр-жö мијан странаа рабочöј класслыг шук тащöм культурно-техническöј кыпалöмыг заводітчöмјассö.

Збылыг, буржыка вїзöдлöј стахановец јортјас вылö. Кущöм тајö јöз? Тајö, медеасö, — том либö шöр арлыда рабочöјјас да работнїцајас, культурнöј да технїка тöдыг јöз, кодјас ґетöны ужас стöчлунлыг да аккуратностлыг обраґејас, кужöны донјавны ужас-кадлыг тöдчанлунсö да велпалöмаде лыффыны кадсö не сöмын минутјасөн, но і секундјасөн. Кызвыныс напыг прöјдїтисны сїз шуган техническöј мїнїмум да воґö паскөдöны асöмыс техническöј тöдöмлунсö. Налөн абу сіјö консерватизмыс да застојностыс, кодї ем öткымын инженерјаслөн, технїкјаслөн да хозајствентнїкјаслөн, најö повтöг мунöны воґö, важмöм техническöј нормајассö жуглалöмөн да вылјасöс, вылынжыкјасöс, лөвöдöмөн, најö пыртöны вескөдöмјас проектнöј мощностјасö да хозајственнöј планјасö, кодјасöс лөвöзавлісны мијан промышленностөн вескөдлыгјас, најö унаыг соғалöны да вескөдлöны инженерјасöс да технїкјасöс, најö у н а ы г велöдöны, воґö јоткöны најöс, öд тајö — јöз, кодјас тырвыјö озладејтисны аслас уж техникадөн да кужöны пыґыртны техникаыг ме уна сїјöс, мыј поғ сыыг пыґыртны. Талун стахановецјасыд ецзöд-на, но кодї вермас сомневалытчыны, мыј аскї најö лөбны даспöв унжыкөн? Абу-öмöј гөғөрвоана, мыј стахановецјасыслобны мијан промышленностын новаторјасөн, мыј стахановскöј движеніе ем мијан индустријалөн будышностыс, мыј сіјö кутö ас піас рабочöј класслөн лоан культурно-техническöја воґö кыпалöмыг кöјдысö, мыј сіјö востö мијанлы сіјö тужö, ксд вылын сöмын і поғ шедöдны уж производительностыг сіјö медвылыс показателјассö, кодјас быт колöны социализмган коммунизмö вужöм вылö, умственнöј уж да физическöј уж костыг противоположностö бырöдöм вылö?

Тащöм, јортјас, стахановскöј движеніелөн тöдчанлуныс мијан социалистическöј строїтельство фелдөн.

Мөвпалісны-ö стахановскöј движеніе ыждыг-ыжыд тајö тöдчанлун јывөс Стаханов да Бусыгін, кор најö кутчыгысны жугөдлыны важ техническöј нормајассö? Ферт, ез. Налөн вöлі асланыс тöждысöмјас, — најö зылысны, медем пет-öдны прөдпрїатїеґө прөрывыг да сөдтöдөн тыртны хозајственнöј плансö. Но тајö цельсö шедöдїгөн налы лоі жугөдны выг техническöј нормајассö да паскөдны вылын производительноста уж, кодї ордјөдїс воґынмуныс капиталистическöј странајасöс. Тешкодескö вöлі чартны, мыј тајö торјысстахановецјас движеніелыг ыждыг-ыжыд историческöј тöдчанлунсö вермас көтмыјдакө чїнтыны.

Қик-жö тајöс поғ шуны і сіјö рабочöјјас јылыг, кодјас медвоґаa-на котыртисны мијан странаын 1905-д воö рабочöј депутатјаслыг советјас. Најö, ферт, ез мөвпавлыны, мыј рабочöі депутатјаслөн советјасыс лөбны подулөн социалистическöј строїлы. Рабочöј депутатјаслыг советјассö котыртöмөн, најö сöмын дорјыгысны царизмыг, буржуазїяыг. Но тајö торјыс нөтї оз мун паныд сіјö несомненнöј фактјаслы, мыј

(Воґö вїзöд 3 лїстбокыс)

